

Euroopan unionin
osarahoittama

Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma

Euroopan sosiaalirahasto (ESR+)

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Loppuraportti

Dnro: EURA 2021/200015/09
02 01 01/2022/HÄMELY

Tila: Keskeneräinen

Tunnistetiedot

Hankekoodi
S30025

Saapumispäivämäärä

1. Rahoittava viranomainen

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

2. Tuensaajan tiedot

Tuen saajan virallinen nimi
Sysmän kunta

Y-tunnus
0167352-2

2.1 Seurannan yhteyshenkilö

Etunimi
Anne

Sähköposti
anne.lahikainen-aho@sysma.fi

Sukunimi
Lahikainen-Aho

Puhelinnumero
044 713 4595

3. Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi
Pienten kuntien akatemia

Toimintalinja
4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi

Erityistavoite
4.1. Polkuja töihin

4. Tiivistelmä

Hankkeen tulosten julkinen tiivistelmä. Mitä tavoiteltiin ja miten siinä onnistuttiin?

Reunakuntien elinvoimaisuuden kannalta koulutuspalveluiden saatavuus työllistymisessä, työvoiman saatavuudessa ja yrittäjyyden edistämisessä koetaan tärkeäksi. Pienten kuntien akatemia -hankkeen tavoitteena oli räätälöidä koulutusmalleja työnantajien, oppilaitosten ja työllisyyspalvelujen yhteistyönä. Osin paikallisilla toteutuksilla haluttiin madaltaa kynnystä osallistumiseen. Tavoitteena oli myös löytää uusia keinoja työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamiseen.

Hankkeen avulla haettiin koulutusratkaisuja:

- maatalousalan lomittajapulaan, yrittäjyyteen, matkailua ja hyvinvointiyrittäjyyttä tukeviin palveluihin
- kesällä kasvavaan kampaamopalveluiden kysyntään, metsäalan työvoimapulaan, ravintola- ja matkailualan kesäsesonkiin, työnhakijoiden ja yrittäjien digitaitojen vahvistamiseen ja työnhakutaitoihin.

Lisäksi toteutettiin paikallinen mentoriohjelma yrittäjyyteen, joka kostui Innostu yrittäjyydestä aloituskoulutuksesta, yrittäjätutkinnosta ja paikallista yrittäjyyttä ja verkostoitumista vahvistavista Pop up -tapahtumista.

Paikalliset Työ ja elinvoimatori tapahtumat toteutettiin työnantajien ja työntekijöiden kohtaamiseen, kuntien ja alueellisten työllisyys- ja elinvoimapalveluiden sekä oppilaitosten palveluiden näkyväksi tekemiseen.

Hankkeen toimenpiteillä onnistuttiin:

- Lisäämään ymmärrystä reuna-alueen työnantajien ja työnhakijoiden erilaisista koulutus- ja palvelutarpeista, sekä erilaisista toimintatavoista kuntien ja alueiden välillä.
- Madaltamaan koulutuspalveluiden saatavuutta alueella. Oppilaitoksilla on hyvin ketteryyttä vastata tarpeeseen, tuoda koulutuksia myös alueelle ja järjestää paikallisesti, etänä ja molempien yhdistelmänä. Osin paikalliset toteutukset madaltavat hakijoiden kynnystä osallistumiseen.
- Vahvistamaan yrittäjyyttä ja itsensä työllistymistä koulutuksien, lisääntyvän yhteistyön ja verkostoitumisen avulla, myös kunta ja maakuntarajat ylittäen.
- Lisäämään alueen työnantajien työmahdollisuuksien ja yrittäjien näkyvyyttä, sekä yhteistyötä.
- Kasvattamaan luottamusta eri toimijoiden välillä ja synnyttämään toimijaverkostoja.

Jatkossa tarvitaan:

- Pienten kuntien työnantajapoolien rakentamista, yhteistyön koordinoitua, jalkatyötä ja markkinointia myös alueella.
- Yrittäjyyden edistämistä, erityisesti palveluyrittäjyyteen, hyvinvointi- ja hoivapalveluihin, matkailuun, maa- ja metsätalouteen, uusiutuviin energiamuotoihin ja kierrätykseen. Mikroyrittäjien yhteistyön vahvistamista ja verkostoitumista.
- Konkreettisia keinoja ja tahtotilaa paluumuuttajien saamiseksi alueelle ja vapaa-ajanasukkaiden hyödyntämiseen elinvoimatyössä sekä erityisesti alueen nuorten sitouttamiseen kotikuntaansa.

Hankkeen tulosten julkinen englanninkielinen tiivistelmä

From the point of view of the vitality of the peripheral municipalities, the availability of education services in terms of employment, the availability of labour and the promotion of entrepreneurship are considered important. The aim of the Academy of Small Municipalities project was to tailor training models in cooperation between employers, educational institutions and employment services. Partly with local implementations, the aim was to lower the threshold for participation. The aim was also to find new ways to meet employers and jobseekers.

The project sought training solutions:

- the shortage of relief workers in the agricultural sector, entrepreneurship, services supporting tourism and well-being entrepreneurship

- the growing demand for hairdressing services in the summer, the labour shortage in the forest sector, the summer season in the restaurant and tourism sector, the strengthening of the digital skills of jobseekers and entrepreneurs, and the skills of job seekers.

In addition, a local mentoring programme for entrepreneurship was implemented, which consisted of Inspire Entrepreneurship initial training, an entrepreneurial degree, and local entrepreneurship and networks.

The local Work and Vitality Market events were organised to meet employers and employees, to make municipal and regional employment and vitality services and the services of educational institutions visible.

The measures of the project succeeded:

- To increase understanding of the different training and service needs of employers and jobseekers in the peripheral region, as well as the different operating methods between municipalities and regions.
- Lower the availability of education services in the region. Educational institutions are very agile in responding to the need, bringing training to the region and organising it locally, remotely and as a combination of both. In part, local implementations lower the threshold for applicants to participate.
- To strengthen entrepreneurship and self-employment through training, increased cooperation and networking, also across municipal and regional borders.
- To increase the visibility of the region's employers' job opportunities and entrepreneurs, as well as cooperation.
- To increase trust between different actors and to create networks of actors.

In the future, you will need:

- Building employer pools in small municipalities, coordinating cooperation, local marketing in the region.
- Promotion of entrepreneurship, especially in service entrepreneurship, welfare and care services, tourism, agriculture and forestry, renewable forms of energy and recycling. Strengthening cooperation and networking between micro-entrepreneurs.
- Concrete means and willingness to attract returnees to the area and to utilise leisure residents in vitality work and, in particular, to engage young people in the area in their home municipality.

Missä hankkeen yleisesti hyödynnettävät tulokset ja tuotokset ovat julkisesti saatavilla?

www.sysma.fi sivustoilla ja www.nelinvoimaa.fi sivustoilla

5. Toteutus ja tulokset

Saavutettiin hankesuunnitelmassa esitetty kohderyhmä vai tuliko siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

- Varsinaiset kohderyhmät saavutettiin melko hyvin (työttömät työnhakijat, työpaikan vaihdosta suunnittelevat, sesonkiluonteisilla aloilla työskentelevät, alanvaihtajat, itsensä työllistämistä ja yrittäjyyttä suunnittelevat sekä jo toimivat mikroyrittäjät).
- Välilliset kohderyhmät saavutettiin hyvin (työnantajat, oppilaitokset, kuntien työllisyys- ja elinvoimatyötä tekevät sekä myös monipaikkaisesti alueella asuvat ja alueen työmahdollisuuksista kiinnostuneet).

Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

- Kohderyhmäläiset kokivat "Reunakuntien työssäkäyntialueen" toiminta-alueena avanneen uusia mahdollisuuksia työllistymiseen, työvoiman saatavuuteen, yhteistyöhön sekä omaan yritystoiminnan suunnitteluun ja liiketoiminnan kehittämiseen.

- Palautteen mukaan osin paikallisilla toteutuksilla järjestetyt koulutukset madalsivat kynnystä osallistumiseen, ”muuten ei olisi ehkä tullut lähdettyäkään”. Tarpeisiin räätälöidyt koulutukset koettiin sisällöltään laadukkaiksi, sekä työllistymistä ja yrittäjyyttä edistäväksi. Yrittäjyysosaaminen vahvistui ja osallistujille syntyi uusia konkreettisia yhteistyömuotoja.
- Oppilaitokset kokivat paikallisten tarpeiden kartoituksen eli ”jalkatyön alueella” ja yhteistyön koordinoinnin rajapinnoilla arvokkaaksi. Koulutusten markkinointi paikallisesti koettiin merkitykselliseksi lisäarvoksi riittävän kokoisten koulutusryhmien saamiseksi. Maakunnallisten toimijoiden ymmärrys pienten kuntien erilaisesta toimintaympäristöstä lisääntyi ja samalla opittiin myös naapurimaakuntien toimijoilta.
- Paikallisesti järjestetyt tapahtumat esim. Työ- ja elinvoimatorit ja Pop up -päivät koettiin antoisaksi, toimijoiden näkyvyyttä ja yhteistyötä edistäväksi. Yhteistyöllä ja -markkinoinnilla tapahtumiin ja tilaisuuksiin saatiin runsaasti osallistujia ja näytteilleasettajia. Myös alueen työnantajat, työmahdollisuudet, yrittäjien palvelut ja tuotteet saivat lisänäkyvyyttä ja myös työllistymisiä tapahtui.

Muuttuiko hankkeen aiottu maantieteellinen alue? Jos muuttui, niin miten?

Hankekuntana olleen Pertunmaan ja Mäntyharjun kuntaliitos tapahtui vuoden -25 alussa, mutta sillä ei ollut vaikutusta hankkeen toteutukseen.

Miten hanke vastasi hankesuunnitelmassa esitettyyn kehittämistarpeeseen? Ilmenikö toteutuksen aikana uusia kehittämistarpeita?

- Aiemmasta hankeyhteistyöstä (vuodesta 2018 lähtien) tiedettiin reunakuntien toimintaympäristön poikkeavan kaupungeista asukaspohjan vähäisyydestä ja pitkistä etäisyyksistä johtuen. Myös runsaasta vapaa-ajan asutuksesta johtuva palveluiden kysynnän kausiluonteisuus vaikuttaa työllistymiseen ja yrittämisen edellytyksiin. Samaan aikaan vanhempien ikäluokkien kasvaessa, maaseutukuntien vahvoja aloja vaivaa työvoimansaataavuusongelma ja enenevässä määrin myös palveluiden saatavuusongelma.
- Maa ja metsätalousalat ovat vahvoja työllistäjiä alueella. Räätälöidyistä koulutus- ja markkinointiponnisteluista huolimatta koulutus maatalousalan työvoimansaataavuuteen vetää huonosti osallistujia. Syyt alan huonoon vetovoimaan ovat yleisesti tunnistettavia ja niiden ratkaisu vaatisi myös rakenteellisia uudistuksia valtakunnallisesti, sekä uudistamista myös maatalousalan perustutkintoon.
- Yrittäjyyden edistäminen matkailuun liittyen on yksi alueen elinvoiman mahdollisuuksista. Luontoa hyödyntävien palveluiden kehittämiseen toteutettiin koulutuskokeilu. Osallistujista syntyi Luontomieli -verkosto, joka jatkossa vahvistuakseen tarvitsee yhteistyön koordinointia ja yhteistä alustaa markkinointiin. Palveluiden tuotteistamiseen ja luontomatkailun edistämiseen tarvitaan jatkokoulutus- ja yhteistyömalleja.
- Koska alueella väki ja työpaikat vähenee, uudet näkökulmat elinvoimatyöhön, yksikin uusi yritys tai muuttajaperhe on merkityksellistä. Alueelle potentiaali voisi olla paluumuuttajat. Erityisesti esiin nousi hankkeen toimenpiteissä ryhmä paluumuuttajia, jotka työllistivät itse itsensä menestyksekkäästi siivous- ja kotiin vietäviin palveluihin, vanhustenhoivaan hyvinvointialalle sekä kalastukseen.
- Myös monipaikkaisten kiinnostuksesta osallistua alueen elinvoimatyöhön haluttiin lisätietoa. Vahvistusta saatiin, että vapaa-ajanasukkaat voisivat olla nykyistä isompi resurssi alueelle. Tarvittaisiin konkreettisempia toimintamalleja vapaa-ajanasukkaiden osallistamiseen, sekä kampanjoimalla vapaa-ajanasukkaita muuttamaan, työllistymään alueelle tai tuomalla yritystoimintaansa myös mökkikuntaansa.
- Uutena tarpeena ja mahdollisuutena työnantajille nousi Joutsan vastaanottokeskuksen ukrainalaiset pakolaiset ja kotikuntaa hakeneet, sekä muut turvapaikanhakijat, joille kartoitettiin ja luotiin polkuja alueelle työllistymiseen (matkailu- ja ravintola-alalle ja metsäalalle).

Kokeilun perusteella osallistujissa olisi työnantajien ja oppilaitosten mielestä potentiaalia, mutta tarvittaisiin lisäkoulutusta. Asia on laaja ja monimuotinen kokonaisuus, joka tarvitsee edistykseen pitkäjänteistä työnantajien, oppilaitosten, työvoima- ja maahanmuuttoviranomaisen yhteistyötä, yhteistyön koordinoitua ja rahoitusta. Kielikoulutus tulisi sisällyttää osaksi työssäoppimista, mikä tukisi työllistymistä ja motivoisi oppimaan suomen kieltä.

Miten hankesuunnitelmassa esitetyt laadulliset tavoitteet toteutuivat?

Tavoite 1. UUDENLAISET KOULUTUSRATKAISUT (tavoite: kolme tutkinto/tutkinnon osa koulutusta) työvoimaa tarvitseville toimialoille.

Maatalousalan työvoimansaataavuusongelma näkyy maatalousyrittäjien lomituspalveluita järjestävässä Etelä-Suomen lomituspalveluissa. Alan huonon vetovoiman lisäksi tilannetta huonontaa lomittajien korkean iän mukana tuoma eläköityminen.

1) Tiloille töihin -koulutuksella haettiin ratkaisua maatalousalan lomittajapulaan Salpauksen, E-S lomituspalveluiden ja Hämeen TE-palveluiden yhteistyönä uudella markkinoinnilla ja myös työvoimapolitiittisena koulutuksena.

- Matalankynnyksen starttina tutustuminen alaan osatutkintojen (2kk+4kk) avulla. Osatutkinnoilla kartoitetaan alasta kiinnostuneet välttämällä keskeytyksiä oppisopimuskoulutuksessa, jossa voi jatkaa maatalousalan perustutkinnon loppuun.

- Koulutus käynnistyi Salpauksessa maatalousalan perustutkintona (aloitti 8, joista viisi työvoimapolitiittisena opiskelijana). Noin puoli vuotta aloituksen jälkeen oli toiveissa, että opiskelijoista muutama voisi sijoittua lomituspalveluille.

- Salpaus järjesti lisäksi työpaikkaohjaajakoulutusta, jotta lomittajat voivat ottaa työssä oppijan mukaan maatiloille.

Tilasimme yhteistyössä E-S lomituspalvelujen kanssa amk - opinnäytetyön, jossa tuotettiin opinto-ohjaajille ja peruskoulujen 8-9-luokkalaisten tietopaketti alan vetovoimaisuuden lisäämiseen.

Matkailusta ja runsaasta vapaa-ajanasetuksesta johtuva palveluiden kysynnän kausiluonteisuus heijastelee alueella työllisyyteen ja yrittäjien liiketoimintaan.

2) Luontolähtöiset ohjelmapalvelut -tutkinnonosa suunniteltiin ja toteutettiin yhteistyössä Suomen Urheiluopiston kanssa (12 osallistujaa).

- Noin kolmen kuukauden mittainen (30 osp) koulutus toteutettiin osin Vierumäellä ja osin hankekunnissa tutustuen samalla paikallisiin luontokohteisiin. Koulutuksen keskeiset sisällöt: ohjelma- ja elämyspalvelut, luonto monipuolisena toimintaympäristönä, kokonaisvaltaisen turvallisuuden huomioiminen, ohjaajana toimiminen ja ohjausmenetelmät ja palveluiden kehittäminen palvelumuotoilun keinoin. Konsepti koostuu Teams -orientaatiosta, lähipäivistä Vierumäellä ja alueella, etäopinnoista ja käytännön ohjaustilanteista.

Yrittäjyyden edistämiseen, liiketoimintaosaamisen ja yhteistyön vahvistamiseen

3) Alueellinen yrittäjätutkinto Gradian toteuttamana osin paikallisella toteutuksella (12 opiskelijaa, joista -25 tammikuussa tutkintotodistuksen sai 10).

Yritystoiminnan suunnittelu ja käynnistäminen tutkinnon osa (aloittavat) ja Yritystoiminnan kehittäminen ja analysointi tutkinnon osa (toimivat yrittäjät) yhteisenä koulutuksena käynnistyi alkuvuodesta -24. Markkinointi toteutettiin yhteistyössä Gradian kanssa ja paikallisen toteutuksen mahdollisti hankkeen osallistuminen lähipäivien järjestelyyn ja tutkinnonosanäyttöihin. Palautteissa nousi hyvänä paikallinen toteutus, liiketoimintaosaamisen ja konkreettisen yhteistyön lisääntyminen yli kuntarajojen.

HANKEKEN AIKANA TARPEISTA NOUSSEET LYHYTKOULUTUS- JA MUUT KOKEILUT
Kesällä kasvavaan kampaamopalveluiden kysyntään

4) Kiertävä kampaaja -malli kokeilu Joutsassa Gradian ja työnantajan yhteistyöllä

- Kokeilussa kaksi Gradian opiskelijaa toimi kiertävinä kampaajina 2-3 päivää viikossa Joutsassa kampaamoyrittäjän tiloissa, ikään kuin vuokratuolilaisina maksaen pienen korvauksen yrittäjälle.

- Alun haasteista (opiskelijatyön alhaisemman hinnoittelun ja liikkumisesta paikkakuntien välillä muodostuneiden kustannusten kattaminen) huolimatta, malli osoittautui toimivaksi sekä yrittäjän, että opiskelijoiden mielestä – kesän kasvaneeseen kampaamopalvelutarpeeseen pystyttiin vastaamaan.

- Vastaava toimintamalli voisi toimia myös muilla aloilla ja isommallakin alueella. Yhteistyön jatkuminen on mahdollista, mutta syksyn tullen opiskelijat jatkavat opiskeluaan ja syksyn myötä myös tarve hiljentyy. Mallin edelleen kehittäminen jatkuu Gradiassa.

Saataisiinko turvapaikan hakijoista työvoimaa alueelle? Suunnittelu ja toteutus yhteistyössä Hämeen ammatti-instituutin, Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen ja Metsänhoito Lehtisen kanssa.

5) Lyhyt tutustumiskoulutus metsänraivaukseen (Joutsan vastaanottokeskus 6 osallistujaa)

- Info -tilaisuuksien ja haastattelujen jälkeen kuusi maahanmuuttajataustaista metsänhoitotöistä kiinnostunutta pääsi tutustumaan raivausahatyöskentelyyn viikon ajan työkohteissa. Ennen maastoharjoittelua osallistujat suorittivat tarvittavan metsäsertifikaatti -koulutuksen.

- Lyhytkoulutuksen tavoitteena oli perehtyä turvallisiin työmenetelmiin ja raivausahatyöskentelyyn kartoittaen samalla osallistujien todellinen kiinnostus työskentelyyn vaativissa olosuhteissa metsänhoitotöissä.

- Osallistujissa olisi hyvää potentiaalia sekä työnantajan että oppilaitoksen mielestä.

Koulutukseen osallistujilla oli innostunut asenne ja perustaitoja opittiin hyvin. Työskentelyn itsenäisesti vaatii pidempää koulutusta.

Ravintola-alan toimijoiden pyynnöstä järjestimme alueen ukrainalaisille hygieniapassikoulutuksen, joka oli vaatimuksena työllistymiselle/työn jatkumiselle

6) Hygieniapassikoulutus ukrainalaisille turvapaikanhakijoille (6 osallistujaa)

- Kuusi ukrainalaista työllistyi tai sai jatkaa työssään kesäsesongissa -23 Sysmässä (Ilola Inn, Sysmä Marina ja Ravintola Uoti).

Työnhakijoiden ja yrittäjien markkinointi ja digitaitojen vahvistamiseen työnhakuun ja yrittäjyyteen

7) Digipajavalmennus (yht. 28 osallistujaa)

- Työnhakijoiden ja yrittäjien yhteiset Digipajat koostuivat kunnittain 3 x 3h koulutuksesta (yht.12). Teemat olivat CV:n ja markkinointimateriaalin teko, Tekoälyn hyödyntäminen (tiedon- ja työnhaussa) ja Some kanaviin (Facebook ja Instagram) sisällöntuotanto.

Työnhakutaitojen vahvistamiseen ja samalla matkailusesonkiin liittyen kartoitettiin työnhakijoiden kiinnostusta

8) Pitkään työttöminä olleiden työnhakijoiden uravalmennuksessa

Yhteistyössä Hämeen TE-palveluiden kanssa toteutettu kymmenen päivän uravalmennus pitkään työttömänä olleille työnhakijoille Itä-Hämeen opistolla keväällä -24 (9 osallistujaa Sysmästä ja Hartolasta). Ryhmästä ei saatu yhtään työttömänä olevaa osallistujia luonto-ohjelmajälkeä koulutukseen.

Tavoite 2. YHTEISTYÖMALLI YRITTÄJYYTEEN JA ITSENSÄ TYÖLLISTÄMISEEN

Mentoriohjelma yrittäjyydestä kiinnostuneille madaltamaan yrittäjyyden kynnyksiä ja vahvistamaan yrittäjyyden alkumetrejä ottavien ja jo yrittäjänä toimivien yhteistyötä. Ohjelma koostui Innosta yrittäjyyteen koulutuskokeilusta, yrittäjätutkinnosta ja Pop up tapahtumista.

INNOSTU YRITTÄJYYDESTÄ koulutus Itä-Hämeen opiston ja Gradian yhteistyönä

- Matalan kynnyksen paikallisen toteutuksen toteutuksella koulutuskokonaisuus yrittäjyydestä kiinnostuneille ja jo aloittaneille yrittäjille. Koulutus koostui aloitustilaisuuksista kunnittain, yhteisistä alueellisista tilaisuuksista ja verkkoluennosta.

- Koulutuksen keskeiset sisällöt: 1) selvittää omia vahvuuksia ja ominaisuuksia yrittäjänä toimimiseen 2) lisätä ymmärrystä liikeidea suunnittelusta ja kehittämisestä 3) tutustua toimintaympäristön ja yritystoiminnan suunnittelun työkaluihin ja menetelmiin, sekä omaan hyvinvointiin.

- Koulutuksen aikana osallistujat tutustuivat Nelinvoimaa kuntien muihin toimijoihin ja saivat samalla liikeideansa/liiketoimintansa kehittämiseen myös sparrausapua. Innostu yrittäjyydestä koulutuksen jatkoksi rakennettiin paikallinen yrittäjätutkintokoulutus.

PAIKALLISET HYVINVOINTI JA LÄHIRUOKATEEMAISET POP UP tapahtumat

- Yrittäjien ja yrittäjyydestä kiinnostuneiden kanssa hyvinvointi-kauneus-kierrätys teemalla hankekunnittain.

- Hankkeen rooli oli tapahtumajärjestelyjen ja markkinoinnin koordinointi.
- Yhteensä näytteilleasettajia oli nelisenkymmentä, joista osa osallistui myös naapurikuntien tapahtumiin.

MONIPAIIKKAISESTI ASUVIEN HYÖDYNTÄMINEN ALUEEN ELINVOIMATYÖSSÄ

- Tampereen yo opiskelijatyönä toteutettiin selvitys monipaikkaisten kiinnostuksesta mökkikuntansa elinvoimatyöhön. Raportti sisältää alueelle muuttaneiden entisten monipaikkaisten alkuhaastattelut, kirjallisuuskatsauksen, kysely vapaa-ajan asukkailla (vastauksia 275kpl) tulokset ja analysoinnin sekä johtopäätökset.
- Vastaaajista peräti noin 40 % oli kiinnostunut muuttamaan vapaa-ajan asuntonsa ympärivuotiseksi.
- Yksi keinoista osallistaa monipaikkaisia elinvoimatyöhön voisi esim. olla aloittelevien yrittäjien tukemista yrittäjäkummityyliin ja yrittäjien sparrausta toiminnan kehittämisessä. Asian eteneminen vaatii myös päättäjien ja kunnanviranhaltijoiden yhteistä tahtotilaa edistykseen.

Tavoite 3: PAIKALLINEN REKRYTOINTIMALLI TYÖNANTAJAN JA TYÖNTEKIJÄN KOHTAAMISEEN

- Työ ja elinvoimatoritapahtumat (40 uutta työnteon mahdollisuutta esille) järjestettiin kunnittain vuoden -24 alussa. Tapahtumassa pääsi tutustumaan paikallisesti työ- ja koulutusmahdollisuuksiin, yrittäjiin, työnantajiin, kuntien ja työvoimahallinnon viranomaisiin, sekä muihin maakunnallisiin elinvoimatoimijoihin. Puolen päivän tapahtuma omassa kunnassa madalsi kynnystä osallistumiseen ja tarjosi työnantajille mahdollisuuden näkyä myös naapurikunnissa eli reunakuntien työssäkäyntialueella. Hankkeen rooli oli koordinoita tapahtuman suunnittelua, käytännön järjestelyjä ja markkinointia. Tapahtumissa oli kuntien kokoon nähden runsaasti näytteilleasettajia ja kävijöitä, paljon hyviä kohtaamisia ja monia työllistymisiä.
- www.nelinvoimaa.fi toimi hankkeen kotisivuna, tiedottamisen ja markkinoinnin alustana. Palveluun haettiin piilotyöpaikkoja ja yrittämisen mahdollisuuksia markkinoiden niitä aktiivisesti työn ja tekijän kohtaamiseksi (30 uutta työnteon mahdollisuutta). Nelinvoimaa palveluun houkuteltiin myös omistajanvaihdosta suunnittelevia ottamaan ensimmäinen askel ja kertomaan suunnitelmistaan. Nelinvoimaa-blogipalstalla julkaistiin alueen toimijoiden ja ohjausryhmäläisten kirjoituksia hankkeen teemoihin liittyen.

Valitse hankkeen laadullisten tavoitteiden toteutumista kuvaava vaihtoehto

Tavoitteet ylitettiin

Minkä muutoksen hanke on tuonut hankesuunnitelmassa kuvattuun lähtötilaan?

- Tieto ja ymmärrys reunakuntien toimintaympäristön haasteista ja mahdollisuuksista lisääntyi. Myös reuna-alueiden tarpeisiin on mahdollisuus räätälöidä oppilaitosyhteistyöllä soveltuvia koulutuksia ja osin myös paikallisilla toteutuksilla, jotka madaltavat kynnystä osallistumiseen. Koulutuspalveluiden saatavuus madaltui alueella ja työnantajien ja oppilaitosten yhteistyö, sekä näkyvyys lisääntyivät.
- Perinteisten alojen rinnalle löytyy myös uutta työtä yhdistelemällä eri toimialoja ja yrittäjyyttä (matkailu, hyvinvointiyrittäjyys ja kotiin vietävät palvelut). Etenkin korkeammin koulutetuille yrittäjyys/itsensä työllistäminen on hyvä mahdollisuus työllistyä alueelle.
- Alueen työvoimantarpeiden tunnistaminen on jalkatyötä. Oppilaitoksilla on hyvät valmiudet räätälöidä ja toteuttaa erilaisia koulutuksia, kun tarve ja toimijat ovat tiedossa ja yhteistyölle löytyy koordinointi (elinvoimatoimijoiden roolitus uudistuneiden työllisyyspalveluiden kehityksessä).

Päästiinkö toteutuksessa suunnitelmassa esitettyihin määrällisiin tavoitteisiin (indikaattorilukemat)? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Lukumäärällisesti tavoitteet ylitettiin. Työttömien osuus toimenpiteissä olleista jäi suunniteltua pienemmäksi. Yksi osasy syy on TE-palveluiden uudistusvaihe, joka näkyi myös hankkeen toteutuksessa ja työvoimaviranomaisten sitoutumisessa. Sitoutumisasteessa oli havaittavissa maakunnittain eroavuuksia. Osin myös työnhakijat olivat epätietoisia työvoimapalveluiden ja koulutuspalveluiden saatavuudesta.

Perustettuja yrityksiä hankkeen toimenpiteissä (lyhyt- ja pitkäaikaisissa) tavoitteena oli 20 perustettua yritystä. Lukumäärään päästiin, joskin osa yrityksen perustaneista oli myös muissa kuin hankkeen toimenpiteissä ja raportointi niiltä osin ei lainkaan yksiselitteistä ja eivät näy indikaattoreissa oikeina lukuina.

Valitse hankkeen määrällisten tavoitteiden (indikaattorilukemat) toteutumista kuvaava vaihtoehto

Tavoitteet ylitettiin

Mikäli hankkeessa oli sellaisia osallistujia, joita ei raportoitu indikaattoreina, kerro paljonko osallistujia oli ja mistä syystä tietoja ei voitu raportoida.

Maatalousalan koulutukseen osallistujia (8hlö, joista 5 työtöntä) ei raportoitu osallistujiksi, koska osallistajat eivät olleet varsinaiselta hankealueelta.

Metsäalan lyhytkoulutukseen osallistujia (6 hlö) ei raportoitu, koska osalla ei ollut suomalaista sosiaaliturvatunnusta.

Työllistymisissä tapahtui (10-15 kpl) hankkeen Työ- ja elinvoimatoreilla. Työllistyvistä ei kuitenkaan voitu kerätä tietoja, koska he eivät osallistuneet hankkeen (yli 5 päivää) pitkäkestoihin toimenpiteisiin.

Yrityksen perustaneita ei juurikaan raportoitu indikaattoreihin, koska osa oli lyhytkestoisissa toimenpiteissä ja osa oli muidenkin hankkeiden toimenpiteissä.

Arvioi, miten asetetut määrälliset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta

Heikosti

Perustele, miksi asetetut määrälliset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta arvioimallasi tavalla

Määrälliset tavoitteet palvelivat sekä hyvin, että heikosti. Pienten kuntien alueella potentiaalisia osallistujia on paljon vaikeampi saada toimenpiteisiin kuin isommilla paikkakunnilla asukaspuhjan vähäisyydestä johtuen. Kun koulutuksia saadaan rakennettua tarpeeseen, maaseudun vahvoja aloja vaivaa vetovoimaisuuden puute, eikä koulutuksiin välttämättä saada hakijoita (isommillakaan paikkakunnilla). Tässä tapauksessa määrälliset tavoitteet eivät aina palvele parhaalla mahdollisella tavalla.

Yrittäjyydessä pätee sama, määrällisesti muutamankin yrityksen perustaminen pienessä kunnassa on kunnan elinvoiman kannalta iso juttu, vaikka hankkeen indikaattoreissa ei näy merkittävänä lukuna.

Miten hankesuunnitelmassa esitetyt, yleisesti hyödynnettävät tulokset ja vaikutukset toteutuivat? Saavutettiin sellaisiakin tuloksia ja vaikutuksia, joita ei esitetty hankesuunnitelmassa?

Eri oppilaitokset ja toimijat saivat maaseutukuntien koulutustarpeista lisätietoa ja tarpeisiin toteutettiin koulutusmallit, joista tiedotettiin laajasti koko hankkeen ajan. Koulutus- ja muista toimenpiteistä tehtiin toimintakuvaukset ja lyhytvideoita, joita on jaettu hankkeen, kuntien ja yhteistyökumppaneiden somekanavilla ja hankkeen kotisivuilla.

Malli yrittäjyyden edistämiseen ja yhteistyön lisäämiseen toteutui ja ylitti suunnitelman määrällisesti ja laadullisesti. Konkreettinen yhteistyö mikroyrittäjien välillä lisääntyi huomattavasti ja lisäsi yrittäjien toimintaedellytyksiä ympärivuotisesti.

Miten tuloksia ja kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen? Valitse vaihtoehto toiminnan jatkumisesta hankkeen päättymisen jälkeen.

Toiminta tai kehitystyö jatkuu, mutta koordinoituvastuu siirtyy toiselle taholle

Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankkeen yleisesti hyödynnettävät tulokset ovat saatavilla Sysmän kunnan www.sysma.fi sivustoilla [https://sysma.fi/Pienten kuntien akatemia -hanke](https://sysma.fi/Pienten_kuntien_akatemia_-hanke)
Kaikki hankkeeseen liittyvä viestintämateriaali on saatavilla myös www.nelinvoimaa.fi sivustoilla.

Aiemmasta hankeyhteistyöstä johtuen viestintäalustana käytettiin www.nelinvoimaa.fi sivustoa. Hankkeella oli myös oma Facebook ja Instagram sivusto, sekä oma uutiskirje. Hankkeen etenemisestä ja tuloksista tiedotettiin uutiskirjeellä ja somevideoilla.

Hankkeen koulutuksista, tapahtumista ja tuloksista tiedotettiin laajasti hankkeen aikana omilla ja hankekuntien kotisivuilla ja somessa (facebook ja instagram), sekä myös tapauskohtaisesti mukana olleiden yhteistyökumppaneiden: oppilaitosten, TE-palveluiden, yrittäjäjärjestöjen ja muiden yhteistyökumppaneiden viestintäkanavissa.

Tapahtumat, koulutukset ja koulutuskuvaukset ovat olleet esillä kuntien tapahtumakalentereissa ja hankkeesta kerrottiin myös hankekuntien omissa julkaisuissa/oppaissa. Hanke toteutti myös maksettua markkinointia ja ilmoituksia koulutuksista/ tapahtumista paikallisessa printtimediassa. Hanke lähetti myös mediatiedotteita, joilla saatiin monia juttuja paikallis- ja maakuntalehtiin sekä ylen paikallisuutisiin.

Monipaikkaisten selvitystyön tulokset julkaistiin hankkeen ja kuntien sivustoilla. Tulokset julkaistiin yhteisessä Elinvoimailta -tilaisuudessa. Hankkeen kokemuksista ja tuloksista järjestettiin myös erillinen päätösseminaari helmikuussa -25.

Toteutuneista toimenpiteistä on luotu lyhytvideoita, ja ne ovat nähtävissä hankkeen kotisivuilla (www.nelinvoimaa.fi) hankkeen päättymisen jälkeen.

Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja miten niihin reagoitiin?

Hankealue eli haastavaa ajanjaksoa kolmen maakunnan erilaisista toimintamalleista johtuen TE-palveluiden uudistusvaiheessa. Myös Pertunmaan kuntaliitos Mäntyharjuun ja hallinnoivan kunnan johtavien viranhaltijoiden ja osa-aikaisen hanketyöntekijän vaihtuminen heijasteli osin hankkeen toteutukseen. Aiempi hankeyhteistyö sitoi toimijat kuitenkin yhteen ja projektipäällikön kokemus ja laaja-alainen osaaminen sitouttivat toimijat hyvään yhteistyöhön.

Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Ilmoita myös yhteystiedot.

Sysmän kunta, Susanna Leppänen, susanna.leppanen@sysma.fi 044-713 4506

Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten?

Hanke ei suoraan liittynyt muihin hankkeisiin. Yhteistyötä tehtiin Jyränkölä Setlementin Tukirinki 2 -hankkeen , Pro Agria Etelä-Suomen KaMu Päijät-Häme Kasvua ja Menestystä Uusiutumalla hankkeen ja Lab ammattikorkeakoulun Momentum hankkeen kanssa.

6. Horisontaaliset periaatteet

EU:n perusoikeusasiakirja, YK:n vammaisyleissopimus ja sukupuolten tasa-arvo

Miten sukupuolten tasa-arvo toteutui hankkeessa?

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Sukupuolinäkökulma on huomioitu hankkeen toiminnassa. Koulutuksia ja toimenpiteitä kohdennettiin sekä mies- että naisvaltaisille aloille (maa- ja metsätalous, matkailu ja yrittäjyys). Palvelualan yrittäjyydessä enemmistö on naisia, mutta viestintä kohdistettiin tasapuolisesti, sekä miehiin että naisiin ja toimenpiteisiin saatiin myös miehiä, joskin vähemmän kuin naisia.

Vammaisten henkilöiden sopeutuminen yhteiskuntaan, erityisesti saavutettavuus työvälineiden käytössä ja esteettömyys työtiloissa

Ei myönteistä vaikutusta

Vammaisilla oli mahdollisuus kaikkeen osallistumiseen.

Turvalliset työolot

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Hanketyössä toteutui turvalliset työolot ja työntekijöiden palkkauksessa huomioitiin alan työehtosopimukset ja yleiset toimintaohjeet.

Syrjintäkielto kaikelle syrjinnälle

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Toteutuksessa oltiin tasa-arvoisia toimenpiteistä kiinnostuneiden taustoista huolimatta, esim. turvapaikanhakijat. Myös työelämän ulkopuolelle ajautuneita oli mukana hankkeen toimenpiteissä

Henkilötietojen suoja

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Henkilötiedot on käsitelty asianmukaisesti.

Ympäristönsuojelu

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Mahdollisuuksien mukaan toimenpiteissä ja koulutuksissa on huomioitu myös ympäristönäkökulmia ja esim. matkustamista.

Kestävä kehitys: Ekologinen kestävyys

Luonnonvarojen käytön kestävyys

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Matkailuun liittyvissä koulutuksissa ja tapahtumissa luonnonvarojen kestävä käyttö. Maatalousalan työvoiman saatavuudella tuetaan myös omavaraisuutta.

Ilmastomuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen

Ei myönteistä vaikutusta

Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus

Ei myönteistä vaikutusta

Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasujen väheneminen)

Ei myönteistä vaikutusta

Natura 2000 -ohjelman kohteet

Ei myönteistä vaikutusta

Kestävä kehitys: Taloudellinen kestävyys

Materiaalit ja jätteet

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Tietoisuuden lisääminen materiaalien kierrätyksestä tapahtumien ja ohjelmapalveluiden järjestämisessä

Uusiutuvien energialähteiden käyttö

Ei myönteistä vaikutusta

Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen

Selvästi myönteistä vaikutusta

Hankkeen toimenpiteet edistävät alueiden välistä yhdenvertaisuutta koulutus- ja muiden elinvoimapalveluiden saatavuudessa. Toimenpiteet edistivät myös alueen elinkeinorakenteen monipuolistamista (yrittäjyyden edistäminen, verkostoituminen, koulutukset). Paikallisia palveluja ja palveluntuottajia vahvistettiin toimenpiteillä.

Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Yhteistyön ja verkostojen vahvistamisella, paikallisiin tarpeisiin räätälöidyillä koulutuksilla ja yrittäjäyhteistyöllä vahvistetaan paikallistaloutta.

Liikkuminen ja logistiikka

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Yhteiskuljetukset ja paikallisesti toteutetut koulutukset vähentävät ryhmien liikkumista.

Kestävä kehitys: Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus**Kulttuuriympäristö**

Jonkin verran myönteistä vaikutusta

Toimenpiteillä vahvistetaan alueen elinvoimaisuutta, mahdollisuudet työntekemiseen, yrittäjyyteen ja elämiseen maaseudulla lisääntyvät. Alueen asuttuna pysymisellä on vaikutusta maisemaan, rakennuskantaan ja kulttuuriperintöön.

Ympäristöosaaminen

Ei myönteistä vaikutusta

Lisätiedot**Vakuutukset****Allekirjoitukset****Liitteet**

Ei tietoja